

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG**

BẠCH THỊ THU HIỀN

**PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ TÀI CHÍNH
Ở KHU KINH TẾ DUNG QUÁT TỈNH QUẢNG NGÃI**

**Chuyên ngành: TÀI CHÍNH VÀ NGÂN HÀNG
Mã số: 60.34.20**

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Công trình được hoàn thành tại
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Nguyễn Thế Tràm**

Phản biện 1: PGS.TS. Lâm Chí Dũng

Phản biện 2: TS. Nguyễn Phú Thái

Luận văn sẽ được bảo vệ tại Hội đồng chấm Luận văn tốt nghiệp thạc sĩ Quản trị kinh doanh họp tại Đại học Đà Nẵng vào ngày 20 tháng 10 năm 2010

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Trung tâm Thông tin – Học liệu, Đại học Đà Nẵng
- Thư viện trường Đại học kinh tế, Đại học Đà Nẵng

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Quá trình phát triển khu kinh tế Dung Quất đòi hỏi nhu cầu sử dụng các dịch vụ tài chính của các doanh nghiệp, các tổ chức kinh tế - xã hội ngày càng tăng lên cả về số lượng cũng như các loại hình dịch vụ. Đây là vấn đề có tính cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn, vì vậy phải được quan tâm một cách đúng mức.

Tuy nhiên, tình hình phát triển các loại hình dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất bước đầu vẫn còn những khó khăn, hạn chế, chưa thực sự đáp ứng yêu cầu đang đặt ra. Điều này, do nhiều nguyên nhân khác nhau, nhưng trong đó nguyên nhân quan trọng nhất là: do cơ chế, chính sách, thông tin, nhận thức về dịch vụ tài chính ở khu kinh tế này chưa được coi trọng cả về phía các tổ chức cung cấp và các đối tượng được phục vụ dịch vụ tài chính.

Chính vì vậy, việc nghiên cứu đề tài “*Phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất tỉnh Quảng Ngãi*” là vấn đề hết sức cần thiết, có ý nghĩa cả về mặt lý luận và thực tiễn; góp phần tạo điều kiện thúc đẩy sự phát triển khu kinh tế Dung Quất, xứng đáng với vai trò, vị trí của nó trong vùng kinh tế trọng điểm miền Trung.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở thực trạng phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, đề tài đề xuất những giải pháp nhằm phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- *Đối tượng nghiên cứu*: Các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính và các doanh nghiệp hoạt động sản xuất kinh doanh ở khu kinh tế Dung Quất.

- *Phạm vi nghiên cứu*: Nghiên cứu thị trường dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi trong 5 năm (2005 - 2009).

4. Phương pháp nghiên cứu

5. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

6. Cấu trúc của luận văn

Ngoài phần mở đầu và kết luận, luận văn gồm ba chương:

- Chương 1: Cơ sở lý luận về phát triển dịch vụ tài chính.

- Chương 2: Thực trạng phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi trong 5 năm (2005 - 2009).

- Chương 3: Phương hướng, giải pháp phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi đến năm 2020.

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ TÀI CHÍNH

1.1. Nhận thức về dịch vụ tài chính, vai trò của nó trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội

1.1.1. Các khái niệm dịch vụ tài chính

Dịch vụ tài chính là bất kỳ dịch vụ nào có tính chất tài chính, được nhà cung cấp dịch vụ tài chính thực hiện, bao gồm: dịch vụ ngân hàng; dịch vụ bảo hiểm; dịch vụ trên thị trường chứng khoán; các dịch vụ kế toán, kiểm toán, tư vấn tài chính... được hình thành và phát triển dựa trên cơ sở các thể chế tài chính.

1.1.2. Lịch sử hình thành và phát triển dịch vụ tài chính

1.1.3. Đặc trưng cơ bản của dịch vụ tài chính

1.1.3.1. Tính không mất đi

Kỹ năng dịch vụ không mất đi sau khi đã cung ứng.

1.1.3.2. Tính vô hình hay phi vật chất

Cũng như các dịch vụ khác, dịch vụ tài chính cũng thể hiện tính vô hình. Người tiêu dùng dịch vụ phải tin vào người cung cấp dịch vụ, người cung cấp dịch vụ phải tin vào người sử dụng dịch vụ mà mình cung cấp.

1.1.3.3. Tính không thể phân chia

Quá trình sản xuất và tiêu thụ dịch vụ tài chính diễn ra đồng thời.

1.1.3.4. Tính không ổn định và khó xác định chất lượng

Sự không ổn định chất lượng của dịch vụ tài chính giải thích vì sao người sử dụng dịch vụ sau thường hỏi ý kiến những người sử dụng dịch vụ trước để khi lựa chọn người cung cấp dịch vụ.

1.1.4. Các loại dịch vụ tài chính

- Dịch vụ ngân hàng
- Dịch vụ trên thị trường chứng khoán
- Dịch vụ bảo hiểm
- Dịch vụ kế toán, kiểm toán và tư vấn tài chính

1.2. Sự cần thiết khách quan phải phát triển dịch vụ tài chính ở nước ta hiện nay

Thứ nhất, quá trình phát triển kinh tế - xã hội đòi hỏi phải có sự tham gia của các dịch vụ tài chính. Ngược lại, sự phát triển của dịch vụ tài chính sẽ tạo điều kiện thúc đẩy sự phát triển của nền kinh tế - xã hội. Đây là vấn đề có tính quy luật khách quan.

Thứ hai, dịch vụ tài chính là cầu nối giữa các yếu tố “đầu vào” và “đầu ra” trong quá trình sản xuất, tiêu thụ sản phẩm hàng hóa, thúc đẩy nền kinh tế phát triển năng động và hiệu quả.

Thứ ba, phát triển các dịch vụ tài chính trong hoạt động thương mại có vai trò kích cầu, rút ngắn thời gian ra quyết định mua hàng của người tiêu dùng, đẩy nhanh tốc độ lưu thông hàng hóa, tiền tệ giúp cho nền kinh tế phát triển.

Thứ tư, dịch vụ tài chính là cầu nối giữa các khu vực, các vùng trong cả nước, là cầu nối giữa nền kinh tế quốc gia với nền kinh tế thế giới.

Thứ năm, sự phát triển của dịch vụ tài chính còn tạo ra nhiều việc làm, thu hút một số lượng lớn lực lượng lao động xã hội, làm giảm tỷ lệ thất nghiệp trong nền kinh tế quốc dân và tăng thu nhập cho dân cư.

1.3. Một số yêu cầu cần đạt được trong quá trình phát triển dịch vụ tài chính

1.3.1. Đa dạng hóa các dịch vụ tài chính để đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của các đối tượng

- Hiện đại hóa và mở rộng các dịch vụ tài chính, ngân hàng, bảo hiểm, chứng khoán nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển thị trường tài chính, tiền tệ và hội nhập kinh tế quốc tế.

- Phát triển thị trường vốn và tiền tệ với các hình thức đa dạng thích hợp nhằm thu hút các nguồn vốn trong xã hội, mở rộng nguồn vốn dài hạn và trung hạn đáp ứng nhu cầu sản xuất, kinh doanh của các đối tượng trong nền kinh tế.

1.3.2. Phát triển dịch vụ tài chính phải đồng bộ và có hiệu quả

Hình thành đồng bộ và tiếp tục phát triển các loại thị trường đi đôi với xây dựng khuôn khổ pháp lý và thể chế, để thị trường hoạt động năng động, có hiệu quả, có trật tự, kỷ cương trong môi trường cạnh tranh lành mạnh, công khai, minh bạch, hạn chế và kiểm soát độc quyền kinh doanh.

1.3.3. Phát triển thị trường dịch vụ tài chính trên cơ sở pháp luật của Nhà nước quy định

Hệ thống khung pháp luật do Nhà nước thiết lập nhằm quy định các nguyên tắc hoạt động cơ bản của thị trường dịch vụ tài chính nói chung và từng loại thị trường dịch vụ tài chính khác nhau nói riêng.

1.3.4. Giá cả dịch vụ tài chính ổn định

Giá cả các loại dịch vụ tài chính là một vấn đề rất quan trọng, có tác động lớn đến sự phát triển của thị trường cũng như các chủ thể cung cấp dịch vụ tài chính. Do đó, giá cả các loại dịch vụ tài chính phải được xác định ở mức thích hợp theo sự phát triển của nền kinh tế - xã hội, sự phát triển của thị trường dịch vụ tài chính.

1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quá trình phát triển dịch vụ tài chính

1.4.1. Hệ thống cơ chế, chính sách pháp luật liên quan đến dịch vụ tài chính

Các cơ quan quản lý Nhà nước sử dụng hệ thống pháp luật và các chính sách phát triển kinh tế vĩ mô khác nhau để định hướng và quản lý sự phát triển của thị trường dịch vụ tài chính, đảm bảo thị trường ngày càng phát triển, hoạt động trong khuôn khổ của pháp luật, phục vụ tốt nhất chiến lược phát triển kinh tế - xã hội.

1.4.2. Trình độ của các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính

Trong tiến trình mở cửa, hội nhập với nền kinh tế thế giới, từng tổ chức cung cấp dịch vụ tài chính sẽ phải tự khẳng định mình, phát triển cả về chiều rộng lẫn chiều sâu, đa dạng hóa dịch vụ, nâng cao chất lượng dịch vụ, phát triển thị trường mới, sản phẩm mới, mạnh dạn đầu tư ra nước ngoài.

1.4.3. Trình độ của các đối tượng hưởng thụ dịch vụ tài chính

Các chủ thể tiếp nhận dịch vụ tài chính có kiến thức, hiểu biết về vấn đề này sẽ chủ động tham gia vào loại hình dịch vụ phù hợp, qua đó thúc đẩy dịch vụ phát triển.

1.4.4. Điều kiện mở cửa và hội nhập trong lĩnh vực dịch vụ tài chính

Quốc tế hóa về thị trường dịch vụ tài chính được xem là một động lực quan trọng thúc đẩy sự phát triển của thị trường dịch vụ này tại mỗi quốc gia.

1.4.5. Cơ sở vật chất - kỹ thuật để thực hiện các dịch vụ tài chính

Trong hoạt động dịch vụ luôn có sự tương thích giữa cơ sở vật chất và hiệu quả hoạt động. Cơ sở vật chất thế nào thì có thể số lượng dịch vụ và giá cả dịch vụ bán được sẽ như thế. Vì vậy, nếu cơ sở vật chất được đầu tư thỏa đáng thì số lượng dịch vụ sẽ bán được nhiều, dẫn đến phát triển dịch vụ.

1.5. Kinh nghiệm của nước ngoài về phát triển dịch vụ tài chính

Lược văn trình bày kinh nghiệm về phát triển dịch vụ tài chính của các nước Trung Quốc, Malaysia, Anh và Thụy Sĩ.

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ TÀI CHÍNH Ở KHU KINH TẾ DUNG QUẤT, TỈNH QUẢNG NGÃI TRONG 5 NĂM (2005 - 2009)

2.1. Đặc điểm, điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của tỉnh Quảng Ngãi có ảnh hưởng đến sự phát triển của khu kinh tế Dung Quất

Quảng Ngãi là một tỉnh ven biển vùng duyên hải Nam Trung Bộ, có nhiều tiềm năng, thế mạnh phát triển một số ngành mũi nhọn như: công nghiệp, khai thác, chế biến hải sản, lâm sản, công nghiệp mía - đường, du lịch, dịch vụ...

Các loại hình dịch vụ ngân hàng, bưu chính viễn thông phát triển

có tác dụng thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nói chung và khu kinh tế Dung Quất nói riêng.

2.2. Quá trình hình thành, phát triển của khu kinh tế Dung Quất có liên quan đến phát triển dịch vụ tài chính

2.2.1. Vị trí, tiềm năng và lợi thế phát triển của khu kinh tế Dung Quất

Khu kinh tế Dung Quất nằm trong vùng kinh tế trọng điểm miền Trung, ở vị trí gần kề với sân bay Chu Lai. Đây là vùng có nhiều lợi thế so sánh cần được khai thác trong hiện tại và tương lai.

2.2.2. Quá trình phát triển của khu kinh tế Dung Quất có liên quan đến phát triển dịch vụ tài chính

- Phát triển khu kinh tế Dung Quất trở thành khu kinh tế đa ngành - đa lĩnh vực.

- Phát triển nhà máy lọc dầu Dung Quất và các ngành công nghiệp mũi nhọn.

- Xây dựng một Trung tâm thương mại tại đô thị Vạn Tường và đô thị Dốc Sỏi.

- Đẩy mạnh phát triển dịch vụ tổng hợp: tài chính, ngân hàng, bảo hiểm, Trung tâm dịch vụ thông tin và viễn thông quốc tế, tư vấn, quảng cáo...

Quá trình phát triển khu kinh tế Dung Quất là cơ sở, tiền đề để phát triển các loại hình dịch vụ tài chính.

2.3. Thực trạng phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi trong 5 năm (2005 - 2009)

2.3.1. Phân tích thực trạng phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi trong 5 năm (2005 - 2009)

2.3.1.1. Dịch vụ ngân hàng

Hiện nay, các ngân hàng thương mại, ngân hàng thương mại cổ phần, ngân hàng liên doanh với nước ngoài, ngân hàng nước ngoài và các tổ chức tín dụng khác được phép thành lập và mở chi nhánh trong khu kinh tế Dung Quất.

+ *Dịch vụ tiết kiệm* do các ngân hàng, các tổ chức tín dụng cung cấp thông qua các công cụ tiền gửi tiết kiệm cung ứng cho mọi tổ chức, cá nhân trong khu kinh tế Dung Quất.

**Bảng 2.2: Thực trạng dịch vụ huy động vốn
trong 5 năm (2005 - 2009)**

Đơn vị tính: triệu đồng

Chỉ tiêu \ Năm	Đơn vị tính: triệu đồng				
	2005	2006	2007	2008	2009
Tổng huy động vốn	410.985	428.298	503.459	537.436	565.844
- Tiền gửi tiết kiệm	64.363	67.353	84.687	86.965	97.956
+ VNĐ	62.812	65.864	81.018	83.761	93.805
+ Ngoại tệ (quy VNĐ)	1.551	1.489	3.669	3.204	4.151
- Tiền gửi các tổ chức kinh tế	337.618	350.854	398.779	410.470	416.689
+ VNĐ	301.451	302.243	329.652	336.385	333.531
+ Ngoại tệ (quy VNĐ)	36.167	48.611	69.127	74.085	83.158
- Phát hành giấy tờ có giá	9.004	10.091	19.993	40.001	51.199
+ VNĐ	8.765	9.797	19.726	39.283	50.484
+ Ngoại tệ (quy VNĐ)	239	294	267	718	715

Nguồn: Tổng hợp

+ *Dịch vụ tín dụng* do các ngân hàng, các tổ chức tín dụng... cung cấp bao gồm các nghiệp vụ cho vay tín dụng, cho vay thế chấp, cho vay cầm cố, bảo lãnh L/C,...

Bảng 2.3: Thực trạng dịch vụ tín dụng trong 5 năm (2005 - 2009)

Đơn vị tính: triệu đồng

Chỉ tiêu	2005	2006	2007	2008	2009
Tổng dư nợ	1.072.279	1.236.079	1.725.128	1.556.765	1.973.688
+ Ngắn hạn	825.017	898.186	1.124.183	1.032.671	1.234.855
+ Trung, dài hạn	247.262	337.893	600.945	524.094	738.833
Tốc độ tăng cho vay (%)		15,28	39,56	-9,76	26,78

Nguồn: Tổng hợp

Các dịch vụ do các ngân hàng cung cấp mới ở điểm xuất phát, tiếp cận với các nghiệp vụ truyền thống của ngân hàng thương mại.

Quá trình đa dạng hóa các dịch vụ ngân hàng ở khu kinh tế Dung Quất còn chậm, các dịch vụ thanh toán qua ngân hàng còn hạn chế.

Tiến bộ khoa học, công nghệ được áp dụng vào hoạt động kinh doanh của các ngân hàng còn chậm. Việc cung cấp các dịch vụ tư vấn có liên quan hoạt động của ngân hàng chưa được quan tâm đúng mức.

2.3.1.2. Dịch vụ trên thị trường chứng khoán

Hiện nay, ở Quảng Ngãi chỉ có hai ngân hàng kinh doanh dịch vụ chứng khoán (Ngân hàng đầu tư chi nhánh Quảng Ngãi, Ngân hàng công thương chi nhánh Quảng Ngãi). Hai ngân hàng này chỉ làm đại lý nhận lệnh, thực hiện kiểm tra lệnh của khách hàng. Chỉ một số ít các doanh nghiệp hoạt động ở khu kinh tế Dung Quất tham gia đặt lệnh mua bán chứng khoán ở hai ngân hàng này. Hoạt động tư vấn đầu tư của ngân hàng mới chỉ mang tính chất hướng dẫn người đầu tư thực hiện đúng các thủ tục mua bán chứng khoán, chưa thực sự tư vấn cho họ biết cách lựa chọn lĩnh vực đầu tư cũng như

thời điểm mua bán chứng khoán sao cho có hiệu quả nhất. Các nghiệp vụ như: bảo lãnh, đại lý phát hành, quản lý danh mục đầu tư, quản lý quỹ đầu tư... chưa được triển khai.

2.3.1.3. Dịch vụ bảo hiểm

Số lượng, loại hình, lĩnh vực, cơ cấu doanh nghiệp hoạt động bảo hiểm ở khu kinh tế Dung Quất hiện nay đã có sự thay đổi theo chiều hướng tích cực. Các doanh nghiệp bảo hiểm trên địa bàn này đạt tốc độ tăng trưởng khá cao trong giai đoạn 2005 - 2009, mức tăng trưởng bình quân 21,04%/năm.

Bảng 2.4: Thực trạng dịch vụ bảo hiểm ở khu kinh tế Dung Quất

Đơn vị tính: triệu đồng

Chỉ tiêu	2005		2006		2007		2008		2009	
	Số tiền	Tỷ trọng (%)	Số tiền	Tỷ trọng (%)	Số tiền	Tỷ trọng (%)	Số tiền	Tỷ trọng (%)	Số tiền	Tỷ trọng (%)
Doanh thu phí bảo hiểm	6.543		8.765		11.780		12.924		13.710	
- Bảo hiểm phi nhân thọ	6.257	95,63	8.425	96,12	11.542	97,80	12.452	96,35	13.230	96,50
- Bảo hiểm nhân thọ	286	4,37	340	3,88	238	2,20	472	3,65	480	3,50

Nguồn: Tổng hợp

Hầu hết các doanh nghiệp, các dự án, các công trình trên địa bàn đều được bảo hiểm bởi công ty bảo hiểm dầu khí Nam Trung Bộ.

**Bảng 2.5: Dịch vụ bảo hiểm của công ty cổ phần bảo hiểm
dầu khí Nam Trung Bộ tại khu kinh tế Dung Quất**

Đơn vị tính: triệu đồng

STT	Tên sản phẩm	Phí bảo hiểm				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Bảo hiểm hàng hóa	1.094,8	1.375	1.497,3	1.502	1.575
2	Bảo hiểm tàu, thuyền	1.078	1.194	1.475	1.397	1.978,5
3	Bảo hiểm kỹ thuật	1.153	1.283	2.028,2	2.983	3.017
4	Bảo hiểm tài sản	388	482	663	679,4	478,8
5	Bảo hiểm trách nhiệm	18,2	20,5	30,7	39,8	42
6	Bảo hiểm con người	672	694	1.178	1.223	1.265
7	Bảo hiểm xe cơ giới	1.533	1.652	2.183	2.794	3.923,4
Tổng số		5.937	6.700,5	9.055,2	10.618,2	12.279,7

Nguồn: Tổng hợp

Hoạt động kinh doanh bảo hiểm đã đóng vai trò tích cực đến việc ổn định nền kinh tế - xã hội và đời sống nhân dân. Tổng số tiền bảo hiểm các doanh nghiệp bảo hiểm đã giải quyết bồi thường trong giai đoạn 2005 - 2009 là 22.116 triệu đồng.

Tuy nhiên, năng lực tài chính của các doanh nghiệp bảo hiểm còn thấp, chỉ mới triển khai được một phần số lượng sản phẩm bảo hiểm hiện có của mình ra thị trường. Việc tuyên truyền pháp luật về bảo hiểm cho các đối tượng chưa được quan tâm một cách đúng mức.

2.3.1.4. Dịch vụ kế toán, kiểm toán và tư vấn tài chính

Các doanh nghiệp nhỏ và vừa ở khu kinh tế Dung Quất chưa có thói quen sử dụng các dịch vụ kế toán, kiểm toán và tư vấn tài chính.

Vấn đề bất cập hiện nay là phần lớn các doanh nghiệp làm dịch vụ kế toán, kiểm toán hiệu quả còn thấp, hoạt động của doanh nghiệp này nhiều khi gây ra tình trạng nhiễu nhiễu và sai lệch về thông tin.

Hiện nay, khu kinh tế Dung Quất đang xây dựng 2 khu bảo thuế. Các công ty cung cấp dịch vụ kế toán, kiểm toán, tư vấn thuế... sẽ được thành lập khi hình thành khu bảo thuế để đảm bảo phục vụ cho đầu tư phát triển toàn bộ khu kinh tế Dung Quất.

2.3.2. Phân tích nhu cầu sử dụng và khả năng tiếp cận các loại hình dịch vụ tài chính của các doanh nghiệp hoạt động sản xuất kinh doanh ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi

Tổng hợp điều tra qua đánh giá của 70 doanh nghiệp hoạt động ở khu kinh tế Dung Quất. Có rất ít trong số các doanh nghiệp được phỏng vấn tham gia đồng thời cả bốn loại hình dịch vụ tài chính (khoảng 23%), kết quả điều tra khảo sát tóm lược như sau:

2.3.2.1. Đối với dịch vụ ngân hàng

- Có 86,7% số doanh nghiệp cho rằng loại hình doanh nghiệp ảnh hưởng rất lớn đến việc tiếp cận nguồn vốn ngân hàng.

- Đa số ý kiến đồng ý doanh nghiệp nào xây dựng kế hoạch kinh doanh tốt và thực hiện đúng chế độ thống kê, kế toán sẽ dễ dàng tiếp cận với vốn tín dụng ngân hàng.

- Theo ý kiến của 60% số doanh nghiệp, các sản phẩm, tiện ích của ngân hàng chưa đáp ứng được nhu cầu của các doanh nghiệp.

2.3.2.2. Đối với dịch vụ trên thị trường chứng khoán

- Phần lớn các doanh nghiệp đã tham gia thị trường chứng khoán với mục đích tạo vị thế của mình trên thương trường và để tiếp cận với kênh huy động vốn trên thị trường này.

- Có 71% số doanh nghiệp được phỏng vấn cho rằng, các ngân hàng kinh doanh chứng khoán cần phối hợp với các cơ quan, ban

ngành liên quan tổ chức các lớp học tìm hiểu về thị trường chứng khoán và dịch vụ chứng khoán.

2.3.2.3. Đối với dịch vụ bảo hiểm

- Các chủ doanh nghiệp nhìn chung còn thiếu thông tin, hiểu biết về dịch vụ bảo hiểm.

- Doanh nghiệp không tự nguyện tham gia bảo hiểm.

- Hầu hết các doanh nghiệp không hiểu rõ các thông tin liên quan đến bảo hiểm và hợp đồng bảo hiểm. Quy trình, thủ tục giải quyết bồi thường cho các đối tượng hiện nay cũng là một trong những nguyên nhân làm cho các doanh nghiệp không muốn tham gia bảo hiểm.

- Các sản phẩm bảo hiểm còn thiếu đa dạng, chưa thu hút các doanh nghiệp tham gia dịch vụ này.

2.3.2.4. Đối với dịch vụ kế toán, kiểm toán và tư vấn tài chính

- Các doanh nghiệp được phỏng vấn đều trả lời, thực hiện kiểm toán có tính bắt buộc.

- Có 87,3% số doanh nghiệp trả lời thường xuyên có nhu cầu về dịch vụ tư vấn tài chính. Đa số các doanh nghiệp ở khu kinh tế này tìm đến các cơ quan liên quan để được giải đáp những thắc mắc về chính sách mới liên quan đến tài chính.

2.3.3. Kết luận chung về những thành quả, hạn chế trong quá trình phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi

2.3.3.1. Những kết quả đạt được

- Hầu hết các loại hình dịch vụ tài chính được cung ứng ở khu kinh tế này tuy mới bước đầu nhưng ngày càng đa dạng.

- Các chủ thể cung cấp dịch vụ tài chính ngày càng phát triển, ở mọi thành phần kinh tế, đã thúc đẩy cạnh tranh trong việc cung cấp dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất.

- Việc tiếp cận và sử dụng các dịch vụ tài chính của các đối tượng ngày càng có xu thế tăng lên.

2.3.3.2. Những hạn chế, yếu kém

- Việc cung cấp các dịch vụ tư vấn về thông tin, thị trường, nghiệp vụ... của các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính cho khách hàng chưa được quan tâm đúng mức.

- Các dịch vụ tài chính chưa đa dạng, chất lượng dịch vụ cung cấp còn thấp. Hầu hết các dịch vụ tài chính được cung cấp trên địa bàn mới chỉ tiếp cận với các dịch vụ truyền thống.

- Khả năng tiếp cận và sử dụng các dịch vụ của các doanh nghiệp còn hạn chế, đặc biệt đối với dịch vụ trên thị trường chứng khoán, dịch vụ kế toán, kiểm toán và tư vấn tài chính.

- Mức độ áp dụng công nghệ, chất lượng dịch vụ và trình độ quản lý còn hạn chế; hiện tượng cạnh tranh không lành mạnh giữa các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ này xảy ra là khá phổ biến.

2.3.3.3. Nguyên nhân của những hạn chế, yếu kém

* Nguyên nhân khách quan:

Một là, hệ thống khung pháp lý điều chỉnh hoạt động thị trường dịch vụ tài chính ở nước ta hiện nay chưa được hoàn thiện.

Hai là, các doanh nghiệp hoạt động sản xuất kinh doanh ở khu kinh tế Dung Quất chưa đổi mới tư duy sử dụng dịch vụ tài chính.

Ba là, hệ thống cơ sở hạ tầng kỹ thuật và hạ tầng xã hội ở khu kinh tế Dung Quất còn thiếu đồng bộ, nhất là hệ thống dịch vụ tiện ích đáp ứng còn ở mức thấp, do đó, chưa đáp ứng yêu cầu thu hút và triển khai dự án của các nhà đầu tư.

Bốn là, Chính quyền địa phương tỉnh Quảng Ngãi chưa có cơ chế thông thoáng trong việc tạo điều kiện, cơ sở, tiền đề phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất.

Năm là, sự quan tâm của Ban quản lý khu kinh tế Dung Quất cũng như các tổ chức liên quan còn hạn chế.

** Nguyên nhân chủ quan:*

Một là, các chủ thể cung cấp dịch vụ tài chính chưa nghiên cứu đặc điểm của khu kinh tế Dung Quất để xây dựng chiến lược phát triển dịch vụ tài chính.

Hai là, năng lực, trình độ của cán bộ làm công tác dịch vụ tài chính chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn đang đòi hỏi.

Ba là, các tổ chức cung cấp dịch vụ tài chính chưa quan tâm đầu tư phương tiện, cơ sở vật chất kỹ thuật để tạo điều kiện phát triển dịch vụ tài chính.

Bốn là, công tác tuyên truyền, quảng bá về các dịch vụ tài chính còn hạn chế.

Chương 3

PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ TÀI CHÍNH Ở KHU KINH TẾ DUNG QUẤT, TỈNH QUẢNG NGÃI ĐẾN NĂM 2020

3.1. Phương hướng phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi

3.1.1. Phương hướng phát triển sản xuất, kinh doanh ở khu kinh tế Dung Quất

- Phát triển khu kinh tế Dung Quất thành khu kinh tế tổng hợp

- Phát triển khu kinh tế Dung Quất thành trung tâm công nghiệp - đô thị - dịch vụ

3.1.2. Phương hướng phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất

- Phát triển dịch vụ tài chính nhằm đáp ứng yêu cầu hoạt động cảng biển nước sâu Dung Quất

- Phát triển dịch vụ tài chính ở khu bảo thuế
- Phát triển dịch vụ tài chính phục vụ ở trung tâm thương mại
- Đa dạng hóa các dịch vụ tài chính

3.2. Một số giải pháp chủ yếu nhằm phát triển có hiệu quả dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi

3.2.1. Nhóm giải pháp đối với doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính

3.2.1.1. Xây dựng và thực hiện chiến lược phát triển dịch vụ tài chính

Các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính cần phải nắm chắc toàn bộ quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết về phát triển khu kinh tế Dung Quất; đồng thời phải tìm hiểu sâu sắc tình hình phát triển kinh tế, xã hội, lịch sử, con người, đất đai, tài nguyên, kết cấu hạ tầng của khu kinh tế này, nắm bắt được diễn biến của thị trường, từ đó xây dựng chiến lược cung cấp dịch vụ tài chính phù hợp.

3.2.1.2. Đào tạo và phát triển nguồn nhân lực

Trong lĩnh vực kinh doanh dịch vụ tài chính, do đặc điểm của sản phẩm là vô hình nên chất lượng nguồn nhân lực phục vụ nhu cầu kinh doanh là rất quan trọng. Vì vậy các doanh nghiệp này cần:

- Nâng cao kỹ năng phục vụ khách hàng cho cán bộ, nhân viên.
- Nâng cao trình độ chuyên môn cho cán bộ, nhân viên.

3.2.1.3. Xây dựng cơ sở vật chất, kỹ thuật nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động dịch vụ tài chính

- Các doanh nghiệp cần khẩn trương tiếp nhận công nghệ mới, áp dụng những thành tựu của công nghệ thông tin phục vụ cho hoạt động quản lý, kinh doanh dịch vụ tài chính của mình.

- Các doanh nghiệp cần trang bị máy móc, thiết bị, chương trình phần mềm, nối mạng hệ thống... để phục vụ cho hoạt động quản lý nghiệp vụ, phục vụ khách hàng của doanh nghiệp mình.

- Ứng dụng tin học trong quản lý nội bộ doanh nghiệp.

3.2.1.4. Tăng cường tiềm lực tài chính của các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính

- Tăng vốn tự có bằng các hình thức huy động trên thị trường thông qua phát hành trái phiếu, cổ phiếu,...

- Đẩy mạnh cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước đã và đang thực hiện chức năng cung cấp dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất.

- Đối với dịch vụ môi giới đầu tư chứng khoán, để đảm bảo thực hiện tốt dịch vụ đầu tư chứng khoán qua điện thoại, fax, internet... đòi hỏi các chủ thể cung cấp dịch vụ tài chính phải có tiềm lực tài chính dồi dào để đầu tư trang thiết bị và công nghệ.

3.2.1.5. Tuyên truyền, hướng dẫn và tư vấn đối với các doanh nghiệp sử dụng dịch vụ tài chính

Các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính cần tăng cường công tác tuyên truyền, hướng dẫn, tư vấn với tất cả các đối tượng về lợi ích của các dịch vụ tài chính sao cho các đối tượng biết, nắm vững và tự giác thực hiện các quy định của pháp luật liên quan đến dịch vụ tài chính nhằm thúc đẩy thị trường dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất phát triển.

3.2.1.6. *Nâng cao chất lượng và đa dạng hóa sản phẩm dịch vụ tài chính*

Một là, đối với dịch vụ ngân hàng.

- Các ngân hàng hoạt động ở khu kinh tế Dung Quất phải đảm bảo cung ứng đầy đủ các dịch vụ ngân hàng.

- Phát triển đa dạng các dịch vụ mới như dịch vụ ngân hàng thông qua mạng Internet, dịch vụ bảo quản và ký gửi.

- Đối với nghiệp vụ huy động vốn, các ngân hàng hoạt động ở khu kinh tế Dung Quất cần phải:

+ Cải tiến quy trình nghiệp vụ huy động vốn theo hướng: đơn giản, thuận tiện, an toàn cho ngân hàng và khách hàng, phục vụ khách hàng được nhanh chóng.

+ Tập trung vốn đầu tư để mua và trang bị máy huy động vốn tự động đảm bảo nâng thời lượng huy động vốn lên 24/24 giờ trong ngày.

+ Tăng cường tuyên truyền, khuyến khích, vận động người dân và các tổ chức kinh tế mở tài khoản tiền gửi.

- Đối với nghiệp vụ sử dụng vốn, các ngân hàng hoạt động ở khu kinh tế Dung Quất cần phải:

+ Hoàn thiện quy chế, quy trình cho vay, xây dựng hệ thống thông tin quản lý tín dụng tập trung, nâng cao chất lượng tín dụng.

+ Phát triển dịch vụ cho vay mua bán chứng khoán, cho vay mua cổ phần, cho thuê và bán tài sản trả góp, mở rộng cho vay tiêu dùng...

+ Tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp và các tổ chức kinh tế hoạt động ở khu kinh tế Dung Quất tiếp cận với các sản phẩm và tiện ích ngân hàng.

+ Các ngân hàng cần xây dựng bộ máy tổ chức dịch vụ hỗ trợ sau cho vay để kiểm tra việc sử dụng vốn vay của khách hàng.

Hai là, đối với dịch vụ trên thị trường chứng khoán

- Phát huy vai trò của các ngân hàng trong việc huy động và cho vay vốn đầu tư; đồng thời thực hiện các biện pháp đồng bộ để phát triển nhanh thị trường chứng khoán thành một kênh huy động vốn dài hạn quan trọng đối với các doanh nghiệp trong khu kinh tế Dung Quất.

- Các công ty, các ngân hàng kinh doanh chứng khoán hiện nay ở khu kinh tế Dung Quất cần chú trọng đào tạo nhân viên hành nghề.

- Ngoài dịch vụ hiện nay, tùy theo nhu cầu thực tế phát sinh của khách hàng, các công ty chứng khoán cần phải chủ động tìm kiếm các hình thức dịch vụ phù hợp cung ứng cho khách hàng.

- Phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan tổ chức các lớp đào tạo, bồi dưỡng trình độ, nhận thức về chứng khoán.

Ba là, đối với dịch vụ bảo hiểm

- Nâng cao chất lượng dịch vụ bảo hiểm:

+ Mở rộng đối tượng bảo hiểm để khai thác được tối đa tiềm năng thị trường bảo hiểm ở khu kinh tế Dung Quất.

+ Lựa chọn các đại lý thực sự có năng lực.

+ Nâng cao chất lượng đại lý.

- Nâng cao chất lượng dịch vụ trong công tác giải quyết khiếu nại: Công ty bảo hiểm có thể nâng cao chất lượng công việc này thông qua sự linh hoạt trong thủ tục: có thể hướng dẫn trực tiếp qua điện thoại, thông qua đại lý, hoặc hướng dẫn tại công ty tùy thuộc vào điều kiện của khách hàng.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, quảng bá về dịch vụ bảo hiểm: Các tổ chức cung cấp dịch vụ bảo hiểm cần thực hiện tốt công

tác tuyên truyền, quảng bá trên các phương tiện truyền thanh, truyền hình, các nơi công cộng về dịch vụ bảo hiểm.

Bốn là, đối với dịch vụ kế toán, kiểm toán và tư vấn tài chính

- Đối với dịch vụ kế toán, kiểm toán:

+ Để tạo thói quen cho các doanh nghiệp sử dụng các dịch vụ kế toán, kiểm toán, đòi hỏi dịch vụ này phải phát triển cả về số lượng, chất lượng, chiều rộng lẫn chiều sâu quy mô các tổ chức dịch vụ.

+ Các công ty tư nhân, đặc biệt các công ty thuộc Bộ Tài chính làm nhiệm vụ cung cấp dịch vụ này ở khu kinh tế Dung Quất cần nâng cao năng lực chuyên môn và chất lượng dịch vụ cung cấp.

+ Các tổ chức cung cấp dịch vụ kế toán, kiểm toán cần quan tâm đầu tư công nghệ, kỹ thuật dịch vụ, kiểm soát chất lượng dịch vụ, cập nhật kiến thức hàng năm cho kiểm toán viên hành nghề, thực hiện chuẩn hóa đội ngũ nhân viên chuyên nghiệp.

+ Trong điều kiện khu kinh tế Dung Quất hiện nay và sau này, chú ý phát triển dịch vụ kế toán cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ, các doanh nghiệp tư nhân, hộ kinh doanh.

- Đối với dịch vụ tư vấn tài chính:

+ Đối với dịch vụ tư vấn thủ tục hành chính về tài chính:

Phải tổ chức hướng dẫn, tuyên truyền các chính sách pháp luật của Nhà nước liên quan đến kinh tế, tài chính để doanh nghiệp hiểu rõ trách nhiệm, quyền hạn của mình, giúp họ cập nhật các thông tin về vấn đề này một cách cụ thể.

+ Đối với dịch vụ tư vấn thuế:

Hướng dẫn cho các doanh nghiệp phương pháp tự kê khai, tự tính thuế của mình hàng quý, hàng năm; giá trị đầu vào, đầu ra; chi phí nào là hợp lý, hợp lệ; thực hiện tốt việc quyết toán thuế hàng năm.

3.2.2. Nhóm giải pháp đối với các doanh nghiệp hưởng thụ dịch vụ tài chính

3.2.2.1. Nâng cao nhận thức về hưởng thụ các dịch vụ tài chính

- Các doanh nghiệp hoạt động sản xuất kinh doanh ở khu kinh tế Dung Quất cần đổi mới tư duy trong quá trình hưởng thụ các loại hình dịch vụ tài chính để phục vụ tốt hơn hoạt động sản xuất kinh doanh của mình.

- Các chủ doanh nghiệp cần nâng cao ý thức, trách nhiệm đối với việc giảm thiểu rủi ro trong hoạt động sản xuất - kinh doanh của mình thông qua việc tham gia các dịch vụ bảo hiểm.

3.2.2.2. Thực hiện tốt các cam kết của hợp đồng khi hưởng thụ dịch vụ tài chính

Các doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn khu kinh tế cần phải:

- Xây dựng kế hoạch kinh doanh và chủ động trong việc thực hiện vấn đề này.

- Có phương án sản xuất kinh doanh, nâng cao khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp.

- Sử dụng vốn đúng mục đích đã thỏa thuận với các tổ chức cung cấp dịch vụ tài chính.

3.2.2.3. Tổ chức hệ thống kế toán, báo cáo tài chính trung thực, chính xác, minh bạch

- Tuân thủ chuẩn mực kế toán;

- Lập báo cáo tài chính trung thực, minh bạch, rõ ràng, phản ánh đúng thực trạng hoạt động kinh doanh, tình hình tài chính của doanh nghiệp và được kiểm toán hàng năm;

- Xây dựng hệ thống kiểm soát nội bộ.

3.2.2.4. Thực hiện chiến lược sản xuất, đa dạng hóa sản phẩm nhằm tăng cầu về dịch vụ tài chính

Các doanh nghiệp phải đẩy mạnh chiến lược đa dạng hóa sản phẩm, đa dạng hóa ngành nghề, phát triển sản xuất kinh doanh, từ đó tạo điều kiện phát triển dịch vụ tài chính.

3.2.3. Nhóm giải pháp liên quan

3.2.3.1. Đối với Ban Quản lý khu kinh tế Dung Quất

Thứ nhất, tổ chức thực hiện tốt các quy định của Nhà nước về phát triển dịch vụ tài chính.

Thứ hai, nâng cao năng lực và trình độ của cán bộ trong bộ máy quản lý nhà nước ở khu kinh tế Dung Quất.

Thứ ba, thực hiện cơ chế, chính sách thu hút đầu tư có hiệu quả.

Thứ tư, phát triển cơ sở hạ tầng kỹ thuật và xã hội.

Thứ năm, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá.

3.2.3.2. Đối với chính quyền địa phương tỉnh Quảng Ngãi

Thứ nhất, chính quyền địa phương tỉnh Quảng Ngãi cần mạnh dạn áp dụng những cơ chế, chính sách, biện pháp thu hút đầu tư mà pháp luật không cấm đối với tỉnh nói chung, khu kinh tế Dung Quất nói riêng. Đồng thời, phải có những chương trình hỗ trợ doanh nghiệp một cách thiết thực trong sự phát triển dịch vụ tài chính.

Thứ hai, đẩy mạnh cải cách hành chính, chấn chỉnh tổ chức bộ máy và quy chế hoạt động của hệ thống quản lý hành chính nhà nước trên địa bàn. Tăng cường quản lý nhà nước trong các lĩnh vực dịch vụ tài chính, đảm bảo sự can thiệp có hiệu quả trong từng loại dịch vụ.

Thứ ba, khuyến khích và tạo điều kiện thành lập công ty cung cấp dịch vụ kế toán, kiểm toán dưới các hình thức: đầu tư nước ngoài

(100% vốn và liên doanh); công ty hợp danh; doanh nghiệp tư nhân; các văn phòng kiểm toán trên địa bàn khu kinh tế.

Thứ tư, áp dụng các chính sách thu hút nhân tài và các doanh nghiệp vào đầu tư tại khu kinh tế Dung Quất.

3.3. Một số kiến nghị

3.3.1. Đối với Nhà nước

- Hoàn thiện hệ thống pháp luật và những quy định về quản lý thị trường dịch vụ tài chính.

- Hoàn thiện cơ chế quản lý giá cả dịch vụ tài chính theo nguyên tắc thị trường.

- Đẩy mạnh việc sử dụng công cụ thuế nhằm thúc đẩy sự phát triển của thị trường dịch vụ tài chính.

- Xóa bỏ các chính sách phân biệt đối xử trong vay vốn tín dụng giữa các doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế.

3.3.2. Đối với Bộ Tài chính

Thực hiện phối hợp nguồn vốn ngân sách nhà nước và các nguồn lực tài chính khác trong nền kinh tế cùng đầu tư phát triển khu kinh tế Dung Quất.

KẾT LUẬN

Phát triển dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất là vấn đề không phải mới, nhưng có tính tất yếu khách quan. Do đặc điểm, điều kiện ở khu kinh tế Dung Quất, nên bước đầu phát triển dịch vụ này còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc. Điều đó, do nhiều nguyên nhân khác nhau, nhưng trong đó nguyên nhân cơ bản là ý thức, thói quen, tư duy của các tổ chức kinh tế - xã hội hoạt động trên địa bàn

này đối với việc tiếp cận các dịch vụ tài chính còn hạn chế, ảnh hưởng rất lớn đến vấn đề phát triển dịch vụ nói trên. Qua quá trình nghiên cứu, đề tài đã tập trung làm rõ các vấn đề sau:

Thứ nhất, khái quát tình hình phát triển sản xuất kinh doanh ở khu kinh tế Dung Quất trên cơ sở đặc điểm, điều kiện và mối quan hệ liên quan.

Thứ hai, phân tích đánh giá thực trạng về dịch vụ tài chính trong 5 năm qua (2005 - 2009) từ đó đề ra giải pháp khắc phục.

Thứ ba, đề thực hiện các giải pháp đề ra một cách có hiệu quả, ngoài sự nỗ lực của các doanh nghiệp cung ứng dịch vụ tài chính ở khu kinh tế Dung Quất, cần có sự hỗ trợ, giúp đỡ của các đơn vị hưởng thụ về dịch vụ, chính quyền địa phương, các cơ quan quản lý (vĩ mô) mới làm cho sự phát triển các dịch vụ này đạt được hiệu quả như mong muốn.

Thứ tư, cần phải xây dựng, thực hiện chế tài một cách cụ thể về vấn đề này mang tính đồng bộ và tính pháp lý cao để tạo điều kiện thuận lợi thúc đẩy việc phát triển các loại hình dịch vụ tài chính đáp ứng nhu cầu của các đối tượng đang hoạt động trên khu kinh tế Dung Quất. Điều đó sẽ tạo tiền đề thúc đẩy sự phát triển dịch vụ tài chính thời gian tới ở địa bàn này, đáp ứng nhu cầu của các đối tượng, thể hiện tính hiệu quả và tính bền vững.

Mặc dù tác giả đã có nhiều cố gắng nghiên cứu thực tế, đề xuất các giải pháp, nhưng do năng lực, trình độ, thời gian có hạn nên không thể tránh khỏi khiếm khuyết, kính mong thầy, cô giáo giúp đỡ; lãnh đạo Ban Quản lý khu kinh tế Dung Quất, các doanh nghiệp đóng góp ý kiến để đề tài được hoàn thiện.